

ע"פ 2 מ"נ 2.

מזכירות הממשלה

סעיף 10

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית
יום ד', ט"ו בסיוון התשמ"א - 17.6.1981
(בשעה 12:00)

נכח חבר הוועדה : השר א. שרון - יו"ר.

נעדרו חברי הוועדה :
השרים י. ארידור, ש. ארליך, מ. בגין,
ז. המר, י. כץ, ד. לוי, ח. לנדאו (חולה),
מ. נסים, ג. פת (בחול"ל).

נציגי ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס, ר. וייץ.

ז. בר-יוסף	-	הסוכנות היהודית
א. בראון	-	לשכת שר החקלאות
י. מרגלית	-	משרד הבינוי-והשיכון
אלי"מ ד. סתיו	-	משרד הבטחון
א. עטייה	-	משרד התעשייה, המסחר והתיירות
ח. צבן	-	מינהל מקרקעי ישראל
מ. ריבלין	-	הקרן-הקיימת-לישראל
מ. שמיר	-	מנהל מינהל מקרקעי ישראל
א. שפירא	-	מנהל רשות שמורות הטבע

א. זהר - מזכירות הממשלה

סדר היום :

גבעת-הרדאר	ע"פ 14	35/הת
מתיתיהו	ע"פ 28	36/הת
פארק כפירה	ע"פ 31	37/הת
שערי-תקוה (שם זמני)	ע"פ 40	38/הת
מצפה-ספיר	ע"פ 40	39/הת
ייעור והכשרת שטחי מרעה ביהודה ובשומרון	ע"פ 44	40/הת

גבעת/.

בפרוטוקול זה 49 דפים.

מ"נ : 2-16
3.8
17-40
מ"נ : 40-46

השר א. שרון:

אני פותח את הישיבה. אני רוצה לברך

חבר חדש בינינו, חיים צבן, ראש מינהל

הפיתוח ולאחל לו הצלחה. אני בטוח, שהוא יתרום להמשך פעולת

ההתישבות.

מר ר. ויץ:

בניגוד לרוח הזמנים, כולנו מצטרפים

לאיחולים שלך.

השר א. שרון:

אני לא הבנתי את ההערה. קידמתי את

חיים בברכה בשם כולנו, כמקובל. בנושא

ההתישבות, כמו בנושא החקלאות, רוח הזמנים מעולם לא השפיעה עלי.

מר ר. ויץ:

גם לא עלי.

השר א. שרון:

אני לא שיניתי עמדותי, בחקופה זו או

אחרת, כתוצאה מעיתוי או מועד של דבר

מסוים כזה או אחר. נושא ההתישבות נראה בעיני דבר משותף של כל

עם ישראל, שכולם צריכים להתבונן בו ושאינן בו שום דבר מפריד. כאן

מדובר במעשים ציוניים-יהודיים. אין פה הבדל בין ישוב לישוב, בין

תנועה לתנועה, בין מקום למקום - הכל מעשה אחד. לכן, אני מקדם

בברכה מחדש את חיים צבן ומאחל לו הצלחה.

יש לנו שורה של נושאים שנעלה אותם היום.

מר ר. ויץ:

יש לי שאלה לסדר היום. אני, אגב, מקבל

את הגישה הזאת, על אף חילוקי דעות שהם

לא חדשים. גם אני לא שיניתי דעתי, אך סדר צריך שיהיה. אני כחבר

מר ר. ויץ:

הועדה הזאת, פניתי אליך ב-18 בינואר בהצעת חכנית מסוימת לגבי בקעת הירדן. בישיבה מ-21 בינואר אתה קיבלת על עצמך להביא הצעה זו לפני הממשלה, לנסות גם להזמין אותי, אם אפשר, להגן על הצעתי בפני הממשלה ומכל מקום, הבטחת לאחר התיעצות בממשלה שהעניין יחזור להיות נדון בישיבה של ועדה זו. עד היום זה לא חזר. אני חושב, שזה דבר שיביא לליקוי חמור בהתפתחות הבקעה. זה דבר ראשון.

השר א. שרון:

אני רוצה היום להזדרז, כי ראשית יש לנו רשימה של נושאים חשובים. דבר שני, היום מתאכלס ישוב שהוקם במאמץ רב ע"י החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית בשומרון - בית אריה. זה ישוב יפה מאד, שהשקעתם בו הרבה מאד מאמצים ולא הייתי רוצה שנאחר לטקס חנוכת הישוב. אני מעריך ומקווה, שאתה תהיה שם יחד אתי היום.

מר ר. ויץ:

לא מזמינים אותי - אני לא בא.

מר מ. דרובלס:

אני הזמנתי אותך ואני חוזר על ההזמנה. הקמת את הישוב ולכן אתה לא צריך להיות

מוזמן.

השר א. שרון:

ישוב זה חיוני מאד, במקום חשוב מאד, לכן הייתי רוצה שנזדרז.

ראשית, אני רוצה לענות לך על שאלתך

הראשונה. לפני מספר חודשים, אני פניתי כאן, בישיבת הועדה, והצגתי בפני הועדה את מחשבותי בענין המשך פיתוח הבקעה ודיברתי אז, שהייתי רוצה לראות 3 גושים של ישובים בשטח שבין גשר אדם ובין הג'יפטליק,

השר א. שרון:

לכיוון מחולה, שבו רציתי להוסיף ישוב אחד למחולה ולשלח, 2 ישובים שרציתי להוסיף להיאחזות הנח"ל יבוק, כולל איתור מקום הקבע של יבוק והגוש השלישי, ביקשתי לבחון אפשרות של הוספת 2 ישובים משני צדי הישוב ארגמן, אחד קרוב יותר לכביש המוביל לגשר אדם והשני, מעט צפונה מארגמן. נאמר לי, שאתם תתכננו וברגע שתהיו מוכנים להציג זאת, כך נעשה. קדם לפניתי זו סיור בשטח עם אנשי המחלקה להתישבות ואנשי הצבא - אני חושב, שהיה אתנו אלוף פיקוד המרכז - סקרנו את האפשרויות השונות, כולל נכונותם לוותר על שטחי אימונים ואני רוצה לחזור ולומר, זה היה בתכנית, אני פשוט מחכה. ביקשתי עוד מעט זמן לנושא זה ואני אשמח מאד אם בשבוע הבא תהיו מוכנים להציג כאן את התכנית, כדי שמיד נביא זאת לממשלה. היתה לנו בעיה - וזו הסיבה שרציתי שנבוא יחד לממשלה בנושא זה - כי היינו צריכים לקבל אישורים לישובים נוספים. אם תודיעונו עוד השבוע שהתכנית הזאת אמנם נסתיימה, כי אז נופיע בשבוע הבא בוועדת שרים לבטחון ונציג תכנית זו.

מר א. בראון:

להזכירך, שנקבע זמן עד מתי צריך להגיש את התכנית. שמעון רביד שלח מכתב אליך,

שהוא לא גמר את התכנית והוא מבקש דחיה.

השר א. שרון:

אני מקווה, שאם הדבר גמור, אשמח לראות זאת כאן בתחילת שבוע הבא ועוד באותו

שבוע, להביא זאת לוועדת שרים לענייני בטחון.

מר ר. וייץ:

אני השתתפתי בישיבה ההיא וקידמתי בברכה בדיקה של הוספת ישובים - וזה רשום

בפרוטוקול. במדת האפשר, אני גם מזרז את איסוף החומר. אך זה, לדעתי לא בא במקום 6 ישובים, שהאיתור שלהם קבוע, הוא חלק מהתכנית האזורית

מר ר. ויץ:

שנבחנה כבר מזמן. מאז, ועדה זו אישרה הרבה ישובים ונוסף לה הרבה כסף לפעולות מעבר לקו הירוק. אני מצטער נורא, שהישובים שאני הצעתי, כבר ב-1 לינואר, לא עלו לדיון. הם מוכנים לעליה, הם חלק מהחיץ החשוב בבקעת הירדן, שעליו אין בינינו ויכוח, ואני מתרעם בהחלט על כך, שאישרו המון ישובים, במקום שאולי לפי דעתך עדיפותם יותר גדולה. אני חולק על כך - אך לא זו הבעיה. איך קרה שמ-1 בינואר לא נמצא הכסף הדרוש להקמת אותם הישובים שהם מחכים לעליה. יש משבצות, התכניות גמורות. אני לא בא להקטין במאומה את הבקשה שלך להוסיף עוד 3 ישובים במקומות חשובים.

השר א. שרון:

לא 3, אלא 5 ישובים.

מר ר. ויץ:

3 הם בתוך שלי. אני אז חמכתי בזה, אך

זה לא צריך לעכב את הביצוע ואני חרד לכך, מה שלא יהיה. עניין בקעת הירדן, כולנו יודעים, זה אולי יהיה המבחן החשוב ביותר ועל זה אין חילוקי דעות. אז למה אין על זה החלטות מעשיות לביצוע?

השר א. שרון:

אני רוצה לדווח על כך לוועדה. ראשית,

לגבי חלק מדובר באותם ישובים, אך לא היו עדיין חכניות. שנית, בבקעת הירדן, בין כל היתר, הקמנו את בית הערבה, במקום בעל חשיבות רבה מאד; קיבלתי דיווח עכשו שהחלה העבודה בבית הערבה ב', שנמצאת צפונה מבית הערבה (אין לה עדיין שם) ואני מייחס למקום זה חשיבות רבה מאד. עשינו שורה של פעולות ואני מקווה שנוכל לאשר גם את השאר ואני מקווה שימצאו המשאבים הכספיים. במדינה קיימת ממשלה והיא מחליטה על העדיפויות, כפי שהיא רואה אותן, ואני מציע לראות כרגע נושא זה כגמור.

מר מ. דרובלס:

אמנם אנו צריכים לדון פה על דברים
ממשיים ולא לפרוטוקול, אך היות ונאמרים
דברים, אז שההיסטוריה, בעוד כמה שנים, לפחות שתקרא את האמת.

מר ר. ויץ:

אני לא דיברתי לפרוטוקול - אני דיברתי
לענין.

מר מ. דרובלס:

אנו לא עוסקים פה בהכרזות פוליטיות.
תודה לאל, יש מספיק במות אחרות לשם כך
וכל אחד עושה זאת בהתאם לכישוריו.

בנושא תכנון הבקעה, הוטל ע"י ועדה זו
על החטיבה להתישבות לתכנן מספר ישובים בבקעת הירדן ולהגיש הצעות.
אנחנו מטפלים בכך וצר לי, שעמיתי לא יודע על הדבר - אולי זו אשמתי -
אנחנו עומדים בקשר עם הצבא ונציע בהקדם את ההצעות איפה נקים את
הישובים ולפי זה נבקש את הכספים. הוטלו עלינו שני דברים: ראשית,
להגיש הצעה מבחינת ניצול אדמות מעבר לגדר הבטחון - ואת זאת אנו
נעשה; שנית, תוספת הישובים.

בהזדמנות זו אני רוצה להודיע, שבנוסף
לישובים של בית הערבה, אשר עלה כהיאחזות, ובית הערבה ב' שאנו עובדים
על זה, אנו עושים כל הפעולות על מנת לאזרח גם את נעמה. נעמה יושבת
היום כהיאחזות נח"ל ואנו עושים את הפעולות, במסגרת התקציב השוטף
שלנו, על מנת לאזרח את נעמה. זו אחת הנקודות החשובות שישנן, אשר
שולטת על יריחו. לנעמה ישר יעלו אזרחים. אני מקוה, שבעוד כשבועיים
שלשה, האזרחים יעלו למקום.

השר א. שרון:

מה קורה היום עם הגרעין היושב בפצאל?

מר מ. דרובלס:

הגרעין בינתיים מפוזר כי אין לו איפה לשבו

השר א. שרון:

מתי תתחיל העבודה בנעמה?

מר מ. דרובלס:

אני רוצה לקוות, שבעוד שבוע-שבועיים.

השר א. שרון:

ומתי יכנסו למקום שעכשו היאחזות הנח"ל?

מר מ. דרובלס:

לפני שנת הלימודים חייבים לשבת שם אזרחים.

מר ר. ויץ:

אני מעלה נקודה שניה, שהיא לדעתי עוד יותר

חמורה ועוד יותר דחופה. ב-15 באפריל

כתבתי לך מכתב בזו הלשון: "רצ"ב תזכיר ששלחתי ליו"ר הנהלת הסוכנות,

לגזברה וגם לראש הממשלה. בעקבות הדיון, הוצע לי להעלות את הנושא

בפני הועדה המשותפת והריני מבקש להעלות נושא זה לדיון דחוף בועדה".

הנושא הוא השלמת רצף ההתישבות בחבל הבשור, בפיתחת שלום ובקטיף. יש

לי הצעות קונקרטיות.

מר מ. דרובלס:

מה זה פיתחת שלום?

מר ר. ויץ:

חבל הבשור וקטיף. יש לי הצעות מעשיות

של 3 חברות קבלניות גדולות, עם הצעות

מחירים, להעברת 600 בתים מחבל ימית לחבל הבשור. אני יכול לומר

כאן, שהעברת הבתים תעלה, לכל היותר, מחצית מחירם ואולי שליש מחירם.

אני רואה בפעולה זו פעולה דחופה וחשובה ממדרגה ראשונה; כי חס וחלילה

לא הייתי רוצה להשאיר את כל המתקנים כמו שהם למצרים, על מנת לאפשר

להם להקים ישוב גדול שם. יש לנו תכניות התישבותיות מוכנות וקרקעות

מוכנות להשלים את התכנית שפעם אישרנו בועדה זו, כלומר עוד 6 ישובים

בבשור ועוד 3 ישובים בקטיף ולקשור את קטיף, לאורך הגבול הבינלאומי,

עם הבשור ובאופן כזה לקיים מחדש אותו חיץ, שכולנו רוצים בו. העניין

מר ר. ויץ:

הוא מעשי והזמן דוחק. אני ביקשתי להעלות נושא זה לדיון. כבר נתקיימו 4 ישיבות מאז ובקשתי זו לא נתקיימה. אני גם דיברתי אתך טלפונית בביתך ועשיתי זאת לא מתוך קנטור ולא מתוך ניסור, אלא לגופו של ענין. אני חושב, שזו בעיה ממדרגה ראשונה. אני שואל אותך, האם בישיבה זו היום, נעלה את הבקשה שלי, שקדמה לכל הנושאים שעולים היום על סדר היום? יש לי זכות, כחבר הועדה, שיעלו לדיון נושא שאני מבקש. אפשר לדחות או לא לדחות, אך אי אפשר שלא לדון בבקשה שאני נימקתי אותה עם מפות וכל החישובים. כך לא מתייחסים להצעה של ראש החטיבה, שהוא חבר מלא בועדה זו. אני סבור שנושא זה יותר חשוב מכל שאר הנושאים. אתה יכול לחלוק עלי. אתה כיו"ר לא יכול שלא להעלות הצעה שביקשתי להעלותה.

השר א. שרון:

פרופ' ויץ, מכתבך הגיע אלי, כולל כל החומר. למדתי אותו. ראיתי את ההצעות של החברות השונות; וכדי לבדוק הצעות אלה פניתי גם לחברות נוספות, למרות שאנו לא מחלקי עבודה ואנו לא נהיה אלה שנוציא מכרזים. בכל זאת, רציתי לבדוק את האפשרויות השונות בנושא זה. היו לי גם כמה שיחות בנושא זה עם ראש הממשלה. נושא זה אינו נושא התישבותי טהור. יש בו מרכיבים מדיניים ולכן, לא יכולנו לדון בנושא זה וגם היום, לצערי, לא אוכל לדון בנושא זה. הוא קשור במערכת שלמה. הוא לא העניין הטכני אם פינקל את פינקל יכולים להעביר את הבתים. לא זו השאלה. אני שמחתי מאד על הנסיון שנעשה, אך יש לנו פה בעיות לגמרי אחרות, בעיות כבדות משקל, מדיניות וכרגע בשלב זה איננו יכולים לדון בנושא זה ולקבל החלטה. אנו הרי יודעים שדברים אינם נשארים בגדר סוד, אלא הם יוצאים - ואני לא בא כרגע לטעון בנושא הזה. אין אפשרות היום לקבל בנושא זה החלטה ועם כל הקשיים והסיבוכים שהדבר יכול לגרום, מוכרחים לחכות עוד מעט בסבלנות. ראש הממשלה שאל אותי

השר א. שרון:

כמה פעמים מה בכל זאת קרה עם הצעתו של רענן ויץ. חזרתי ואמרתי לו, שהצעה זו נלמדה, אך לאור החלטות שקיימות היום, שהן החלטות לא בדרג הזה, אלא בדרג ממשלתי, לא דנים בנושא זה כרגע ונצטרך להמתיך בסבלנות עוד זמן קצר, עד שנוכל לדון בעניין. לא היתה בזה מגמה לפגוע אפילו בצורה הקטנה ביותר.

מר מ. דרובלס:

אני רוצה להודיע, שהצעתו של פרופ' ויץ אינה על דעת המחלקה, אלא על דעתו הפרטית. במחלקה להתישבות, כמחלקה, הדעות חלוקות.

מר ר. ויץ:

אני מבין זאת ויודע זאת. אתה חייב לראות את הצד השני של המטבע. אני העליתי כאן לא את הבעיה הטכנית, כי היא מישנית והיא ניתנת לפתרון - וזה הוכח. העליתי את הבעיה ההתישבותית ושלחתי מפה התישבותית, שהועדה הזו צריכה קודם כל לומר את דעתה מבחינה התישבותית. ממה אני חושש? אני עכשו מדבר בלי כחל וסרק. אני חושש, שלפני הבחירות לא נקבל החלטה.

השר א. שרון:

מדוע?

מר ר. ויץ:

למה ארבע ישיבות עברו ולא העלית זאת? יש לי מפה - למה מפות אחרות אפשר להביא? למה לא נותנים לי להביא מפה? לפחות שועדה זו תגיד הן, שאפשר יהיה לעשות את ההכנות. הזמן דוחק. יש חוזה שלום עם מצרים. כל ממשלה - ולא חשוב איזו שתהיה - צריכה לתת יד להצעה זו. אך איזו ממשלה שלא תהיה, עד שהיא תתארגן, עד שאני, עם הצעתי, אוכל לבוא שיטפלו בה ברצינות, אנחנו נאחר את המועד. אני יושב בחשש נוראי. אני הראשון שאצא ואדליף - לא זו הבעיה. הארץ כולה יודעת. אני הצעתי זאת -

מר ר. ויץ:

זה לא סוד. המצרים יודעים על זה ולמה לא להגיד למצרים, שמה שאפשר לקחת ניקח אתנו? לפי חוזה השלום מותר לנו לקחת כל דבר שאפשר להעביר אותו.

סמוך עלינו שאמרנו יותר מזה.

השר א. שרון:

מר ר. ויץ:

אנחנו מאחרים את המועד. למה אתה לא מאפשר לי להביא פה מפה, להעלות את הנושא לדיון ושתהיה החלטה, שהועדה דנה בהצעה זו וזו והביעה את דעתה הזו והזו. אני יודע שאנו תומכים בזה. גם מתי בלבו תומך. אנחנו מאחרים את המועד בענין יסודי ביותר. הפעם זה לא קנטור.

הייתי בשטח לפני 3 ימים. אני חזרתי

הביתה ולא יכולתי לישון. זה לא נותן לי מנוחה וזה לא צריך לתת לך מנוחה.

הרשה לי להצטרף להיעדר המנוחה שלך.

השר א. שרון:

גם אני מבקר שם וגם לי זה לא נותן מנוחה. לממשלה יש החלטות בנושאים הקשורים לדברים מדיניים. אמרת את דבריך, שמענו אותך בסבלנות. האמן לי, אני אוהב לשמוע אותך. אנחנו לא נקבל החלטה, בימים אלה, בשום פנים ואופן על נושא העברה כזו או אחרת. אנחנו נקבל החלטה ברגע שצריך לקבל החלטה. נושא זה נידון עם המצרים הן בביקורי במצרים והן בפגישה שהיתה באופירה והמצרים יודעים בדיוק את עמדתנו.

יש לי בקשה - אני לא רוצה לעסוק בזה.

הנושא אינו עומד על סדר היום. עזבו את הנושא הזה. אינני, חלילה,

השר א. שרון:

לא מעלה את הנושא הזה מתוך אי הכרת העניין. אני לא מעלה זאת מכיוון שיש לי סיבה לכך. מעולם לא קרה שעכבנו דברים בועדה זו. בד"כ, זו ועדה, בניגוד לוועדות אחרות, שעובדת ללא הרף ויש כל הזמן תוצאות לפעולותיה. כך שאני מבקש בנושא זה מעט סבלנות, עם כל הקושי והלחץ שקיימים בנושא הזמן והמאמץ הגדול שדבר זה כרוך בו. אין מנוס מעניין זה וצריך להמתיך מעט.

מר מ. דרובלס: מבחינה התישבותית, לדעתי אין המפעל הזה

כדאי ואין בו צורך. אני מבין, שרענן

מעלה זאת בעיקר מבחינת אסטרטגיה מדינית.

מר ר. ויץ: לא נכון.

מר מ. דרובלס: מבחינה התישבותית, אני צריך להסתכל בשני

דברים: עלות המחיר ומה אני אקבל. אני

קובע, לאחר שהדבר נבדק, עלות הבית הזה תהיה כל כך גדולה, שיתכן שנחליט את הבתים האלה במחיר הזה במקום אחר. מבחינה מדינית, אם כדאי להשאיר את הבתים או לא, מישוהו אחר צריך לקבוע. לכן אני מבקש להודיע, על דעת המחלקה להתישבות, שבמחינה התישבותית גרידא, הדבר במחלוקת ואנחנו צריכים לבדוק זאת. מבחינה מדינית, גורמים אחרים יחליטו.

מר ר. ויץ: כל האספקטים המדיניים גלויים. אני

מבקש להעלות נושא זה לסדר היום כזכותי

ואני מבקש שתצביע הועדה אם להעלות זאת או לא להעלות על סדר היום.

לאחר דברי מתי, אינני יכול לחזור לסדר היום. רשאית הועדה להצביע.

השר א. שרון:

אין לי את התכונה שלכם להתלהט. אני

לא מצליח להכנס למצב הרוח שלכם.

הנושא הזה איננו עומד היום על סדר

היום ואיננו מבטא את עמדתי אם כן חשוב להתישב או לא חשוב להתישב, אם כן חשוב לפנות את הבתים או לא חשוב לפנות את הבתים. יש לי עמדה בנושא זה. אני מכיר את הבעיה, אינני רוצה לעסוק בה כרגע, אני מוכן להעמיד אותה לדיון באחת מהישיבות הקרובות.

אני רוצה להעיר בקשר לדאגה של רענן

בנושא המשכיות הישיבות. התישבות זה לא דבר שמתחיל ביום אחד ונגמר ביום אחד, אלא היא נמשכת שנים על גבי שנים. הממשלה מתחלפת, פעולה זו נמשכת. אתה ממשיך לעשות דברים שאחרים התחילו, אחרים ממשיכים לעשות דברים שאתה התחלת. ועדה זו, עם החלפת הממשלה, אני חושב שהיתה הועדה הראשונה שהתישבה מידית והמשיכה לעבוד באופן מסודר, במשך כל ארבע השנים האחרונות. אני רוצה לומר, שאני כבר קבעתי בלוח זמנים ישיבה לתחילת יולי, כדי להמשיך בכל העבודות. כך שאני לא רואה כל בעיה בנושא זה, באיזו שהיא צורה, יתעכב. למה קבעתי? לא מתוך קביעה, חלילה, מי ישב בממשלה הבאה. זה לא משנה. ממילא יש זמן עד שמרכיבים ממשלה. דבר נוסף אני רוצה לומר, שאם הממשלה תמשיך ואפילו יהיו בה חילופי גברי, אני יכול כבר לומר לחברי הועדה, שגם אם לא אהיה בהפקיד הנוכחי שלי, אני אמשיך להיות יו"ר הועדה לענייני התישבות, כך שממילא תהיה פה רציפות ואינני רואה כל מקום לדאגה. כאמור, כבר קבעתי עיתוי לישיבה בימים הראשונים של יולי להמשך הישיבות, אך אני מעריך שתהיינה עוד שתי ישיבות לפני ישיבה זו, שבאחת מהן ארצה שתוצג התכנית של בקעת הירדן שביקשתי להכין ובשניה, יהיו לנו בודאי עניינים שוטפים שיהיה צריך לדון בהם.

מר ר. ויץ: אני לא יכול לקבל זאת. הנושא שהעליתי, לדעתי, עולה בקדימותו וחשיבותו על כל

הנושאים שיש בסדר היום.

היו"ר קובע.

השר א. שרון:

אני חבר ועדה.

מר ר. ויץ:

נכון, אנו מתייחסים אליך בכבוד.

השר א. שרון:

מר ר. ויץ: יש דברים שעוברים בחשיבותם מעבר לעניינים האישיים, המפלגתיים והכבוד גם יחד - וזה

אחד הדברים. אנו תחומים בזמן. פעולה זו כפופה לחוזה השלום ויש לה מועד. אילולא זה, לא הייתי עומד על כך. אתה כבר מכיר אותי, אני לא סתם עקשן. אני בקי בעניין, כי אני עובד בו. אנחנו הגענו לשעת האפט. אם לא נעשה את ההכנות, אם לא נזמין את המכונות להעביר, אז נשאר בהכרזות והבתים ישארו שם ואני אחשוב זאת לאסון ממדרגה ראשונה אני לא מבין איזה נזק יכול להיות, שאת הבעיה ההתישבותית לא נסכם בינינו. שמעת מה שמתי אמר - יש ויכוח רציני התישבותי, לא מדיני. אז מונע מועדה זו, שמונתה למטרה זו, לא לדון באחד הדברים החשובים ולדון בפרק שמורות הטבע וכל מיני דברים אחרים.

אני אמרתי, שמבחינה התישבותית זה לא

מר מ. דרובלס:

כדאי.

אני לא מבין, למה זה מאפריל, אחרי שהצגתי

מר ר. ויץ:

דבר, לא מעלים לדיון בישיבה זו נושא רציני

מחוכנן, חשוב? מה קורה פה?

הסברתי ואני לא יכול להסביר יותר.

השר א. שרון:

גם אני מרגיש בדחיקות הזמן ואני לא

יכול, לצערי, להעלות את הנושא היום.

אני מבקש שנצביע על הצעתי שנדון בנושא

מר ר. ויץ:

ההתישבותי היום.

לא תהיה שום הצבעה.

השר א. שרון:

אני לא יכול לעבור בנושא זה לסדר היום.

מר ר. ויץ:

בסדר, אמרת והדברים נרשמו.

השר א. שרון:

(רענן ויץ עוזב את הישיבה).

אנו ניגשים לנושא הראשון - גבעת הרדר.

השר א. שרון: תת/35.

(מראה על המפה): אנו מדברים על איזור

מר א. בראון:

גבעת הרדר, שכולם מכירים אותו. דנו על

כך בישיבה הקודמת והיו בירורים בין המוסדות השונים. הכוונה היתה להקים ישוב קהילתי ובגלל קרבתו לפריפריה האחרת, למעשה הכוונה היא שזה יהיה דומה לאותם הישובים הקהילתיים שאנחנו מקימים בתוך הקו הירוק; ז"א שאנשים בעצמם יבנו את בתיהם, כולל התשתית, פרט לראש השטח, כביש, חשמל ומים בראש השטח. אנחנו קיבלנו על זה כמה הערות. מעלה החמשה וקרית ענבים פנו לאריק, שהם רוצים להקים שם קיבוץ תעשייתי. אני יודע שגם משרד הבינוי חשב שיש להקים שם שכונות עירוניות. מעלה החמשה וקרית ענבים - אני חושב, בצדק - מתנגדים

מר א. בראון:

להקמת ישוב עירוני, כי זה ממש על הגדרות של בית ההבראה של מעלה החמשה.

זה ממש על המשק.

השר א. שרון:

לכן, מה שהצענו בפעם הקודמת ואנו גם

מר א. בראון:

מציעים זאת עכשו, לצאת מכאן בהחלטה שמקימים ישוב קהילתי. אנו מגלגלים נושא זה כבר חודשים, אם לא שנה. יש גרעין שהוא בחלקו מאנשי צבא, מהמימשל. אני מציע לקבל את ההחלטה.

השר א. שרון:

מקום זה יוצר מעין סגול עם קרית ענבים

ומעלה החמשה יחד. נכון, שהוא קרוב

לירושלים. יחד עם זאת צריך לזכור, שמדובר פה בשני משקים, שלחוצים מצד אחד בישוב עירוני גדול, אבו-גוש; ואם אנו נסגור אותם בישוב עירוני גדול מהצד השני, לפי דעתי, הישובים האלה לא יחזיקו מעמד. יש לנו נסיון מהעבר. אפשר לראות מה קרה לרמת רחל ומשקים אחרים הנמצאים בפאתי ישובים עירוניים. ישובים אלה לא מחזיקים מעמד. מדובר בשני קיבוצים רציניים וותיקים, שעמדו בכל התלאות במשך עשרות שנים ויש לנו, לפי דעתי, חשיבות רבה שיוכלו להמשיך להתקיים ולחיות, כי הם לחוצים ע"י ישוב עירוני גדול, אבו-גוש, אך יותר קל להם, כי זה לא ישוב יהודי. אך אם נעמיד להם, מהצד השני, ישוב פתוח, אני חושב שאנו גוזרים על ישובים אלה. אנו לא מוגבלים באיזור ירושלים

באפשרויות של הקמת שכונות חדשות - יש מספיק אפשרויות. גם במעגל הקרוב לא מיצינו את הכל וגם במעגל הרחב יותר של גבעת זאב, בית אל, אזור מכמש, מעלה אדומים, תקוע, אפרת - יש אפשרויות בניה נרחבות ואין כאן בעיה שאנו היום חסרים בקרקע לבניית שכונה עירונית נוספת. לכן, אני בהחלט בעד עמדה זו של הקמת ישוב קהילתי, שעשוי להגיע, בסופו של דבר, ל-400 משפחות - מעבר לזה לא הייתי הולך. זה לא בריוק

השר א. שרון:

מה שהמשקים רצו, אך אנו לא רואים היום אפשרות להקים קיבוץ במקום הזה. אין לנו קרקע ומים לזה. אני הייתי הולך לישוב כזה, שהוא ישוב סגור, קהילתי, עד להיקף של 400 משפחות. הוא חשוב מאד מבחינת מיקומו ויחד עם זאת, הוא לא יפגע בשני הקיבוצים האלה.

מר י. מרגלית: ועדת השרים הטילה על ועדת משנה, שמורכבת

מהחטיבה, מינהל מקרקעי ישראל ומשרד השיכון להקים הצעות בנושא זה. אנחנו קיימנו דיונים ולמעשה, הדיונים עוד לא הסתיימו. אני יכול לציין, שהעמדה הראשונית של משרד הבינוי היתה, שצריך לראות זאת כמעגל שני, כישוב בעל אופי עירוני, כמעין קו שני לירושלים, משהו דומה למבשרת. קוימו דיונים במערכת, ביחוד בין מינהל מקרקעי ישראל ובין משרד הבינוי על נושא זה. טרם סיימנו הדיונים ובמשותף עמדנו להודיע שלא להעלות הנושא לדיון. בינתיים, נודעו לנו עובדות קרקעיות נוספות ומגבלות של השטח ואני מציע, לא לקבל החלטה היום, אלא לדחות זאת לישיבה אחרת.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

אל"מ ד. סתיו:

אני רוצה רק להגיד שאני באמת

משמיע את הדברים שלי מטעמים

ענייניים בלבד, אז אורי, אפילו שזה מתנגד לדעתך, תשמע אותי
בסבלנות.

אני הייתי מציע כן לקבל היום

החלטה, אבל החלטה שונה ממה שמוצעת. לדעתי, המקום הזה, אולי
בניגוד למה שאתה אמרת אריק, הוא בפרוש בעל פוטנציאל. קודם
כל, יש בעיות במציאת מקומות לשכונות עירוניות בסביבות ירושלים.
משרד הבינוי והשיכון מחלבט בכך. למקום הזה יש פוטנציאל
של מאות ואלפי יחידות דיור, גם מהסוג של צמודות קרקע, בלי
לעלות לגובה.

למקום הזה יש פוטנציאל גם

מבחינת משיכה, מבחינה תכנונית, לשמש שכונה גדולה, פריפריאלית,
לירושלים. אני חושב שזו תהיה החמצה אם אנחנו נקים שם ישוב
קהילתי, כשאנחנו קצרים בשטחים.

לגבי מעלה החמישה וקריית-ענבים -

זה לא נוגע בגדרות שלהם. ברור שאם הגישה לשטח תהיה גישה
מכיוון מעלה החמישה, הם יצאו נפגעים. אבל הגישה לא צריכה
להיות מהכיוון הזה, היא יכולה להיות ממבשרת - וזו הגישה הטבעית
מבחינת טופוגרפיה. הגישה יכולה להיות מכיוון רמות-גבעון -
וזו שוב הגישה הטבעית, וזה יהיה מקום בעל פוטנציאל עצום.

אני בעד לקבל החלטה ולהתחיל

לעבוד שם, כי יש לשם אנשים ויש פוטנציאל עצום, לכן כל החלטה
שהיא כדאי לקבל. כאשר רוב האנשים שמעוניינים לגור שם, הם
אנשים שמעוניינים בבית בסביבת ירושלים, לא בישוב קהילתי סגור.

אני יכול גם להוסיף ולסייע בזה, שזה די נדיר שמנהל מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי והשיכון, ובחור משרד הבינוי והשיכון - שני גורמים - כל אחד נלחם שזה יהיה בטיפולו. ולמה? משום שהם רואים כאן פוטנציאל גדול לפיתוח. לכן אני מציע להחליט על גישה של ישוב עירוני גדול ופתוח. אפילו מעבר לזה, בסופו של דבר הזיקה שלו צריכה להיות ממש למבשרת, גם אח"כ מוניציפאלית - אבל אלו באמת דברים לשלב יותר מאוחר. על כל פנים, לא צריך להיות שם ישוב קהילתי קטן ומצומצם.

מר מ. דרובלס : אני בעד להקים ישוב באזור זה.

אני גם כן לא הייתי קורא לו ישוב קהילתי, כי ברגע שאנחנו מגדירים אותו כישוב קהילתי, אז יכולים לנסות לסווג אותו ולהשוות אותו לישובים קהילתיים שהקימונו במקומות אחרים, כאשר לדעתי, סוגו ותפקודו צריך להיות שונה מאשר, לדוגמא, שילה. או אלון מורה, שזה ישוב קהילתי. לכן אני חושב שלא מהותי היום שנחליט אם בישוב הזה יהיו 4,000 יחידות או 400 יחידות. אנו מחליטים להקים ישוב בעל אופי מסויים, פתוח.

מר מ. שמיר : מאיפה אתה לוקח 4,000 יחידות?

מר מ. דרובלס : כדי להרגיז אותך אמרתי 4,000.

אני יכול להגיד גם 40,000 אלף, זה יהיה יותר טוב. לכן אני אומר כי אנו צריכים להחליט היום על זה שאנחנו מקימים ישוב. למספר היחידות בו אין חשיבות. אפשר לבוא ולהגיד שאנחנו הולכים בשלב א' ל-400 יחידות. החשוב הוא -

מר מ. דרובלס

החשוב הוא - מי צריך לטפל בישוב הזה. אני מציע שמשרד השיכון יטפל בו, יתכנן אותו, יתן את התשתית. זה פרבר בקרבת ירושלים, וההתנהגות צריכה להיות בהתאם לכך. החטיבה אינה ערוכה, לא יכולה ולא תכנס לכך. זה ישוב עירוני טיפוסי, כאשר סוגו זה כבר דבר טכני.

השר א. שרון :

אני חשבתי שזה צריך לקום כמו מיתר, כמו קרני-יוסף, כמו שבונים היום בתימרת - ראיתי את התקדמות העבודות שם. כמו שבונים בכפר הורדים. הערכתי היתה שכך צריכים לגשת לנושא זה. שצריכה להיות אגודה. בשלב הראשון, בשם פנים ואופן, לא הייתי רואה ישוב פתוח. לפי דעתי, קשה מאוד להתחיל עם ישוב פתוח, אלא אם זו עיר גדולה וכו', שנבנית מההתחלה, וזאת בגלל הקשיים שנתקלים בהם מלכתחילה בכל אחד מהישובים האלה. זה היה האופי שראיתי לו. ראיתי בו ישוב דומה למה שאנחנו כרגע מקימים במספר מקומות. פדוגמת הישוב שהחלטנו להקים לבני הגליל התחתון - שאמנם עדיין יש עוד כמה ויכוחים בינינו לבינם - בצומת לוביה, בלביא. החברים כאן מנסים עוד לשכנע אותם לעבור מערבה יותר. מכל מקום, לישוב מסוג זה היתה כוונתי.

מר מ. דרובלס :

אז בזה מטפל המנהל לבניה כפרית. אז בואו ניתן למינהל לבניה כפרית, בהתאם לאופיו של הישוב, שהוא יטפל בזה. כך זה בתמרת ובתלמי - יוסף.

מר מ. שמיר :

אין זאת אומרת שאין נוסחה שהיא

רלבנטית למקום. צר לי לומר,

שפשוט, מסיבות של קונספציות מוסדיות ומקצועיות, עד היום לא ניתן היה להגיע לידי סיכום. חשוב היה להגיע לידי סיכום, כי אנחנו בתחילת תהליך. מה שאריק אמר בענין מייתר, לאחר ההתלבטויות ולאחר תימרת, שהוא הולך ומוקט, מבלי שאנחנו נרגיש את הענין הזה, לא מבחינה תקציבית ולא מבחינות אחרות - אנחנו לא יודעים להעריך עד כמה המכשיר הזה יכול לתרום לנושא ההתיישבות. אבל זו קצת אכזבה לגבי הנושא ואופן טיפולו.

אני מוצא לנכון למסור מספר נתונים,

ואח"כ גם אתייחס לעצם הענין. וחשוב שנהיה מאוחדים בענין הנתונים, כי יכול להיות שנגיע למסקנות יותר נכונות אם נסכים שאלה הן העובדות ואלה הם הנתונים. יש שם 1,300 דונם ולא יותר.. מתוך זה 1,000 דונם זמינים. 300 דונם הם עדיין אדמה בסכסוך. כפוטנציאל, בגלל אופיו של השטח, יש שם סדר גודל של מקום ל-800 יחידות, על-בסיס של בניה צמודת קרקע. אלה הם הנתונים.

עכשיו אריק, אתייחס למה שאמרת

בענין מעלה-החמשה ואומר דבר אחד - השמירה על האינטרסים של מעלה-החמישה וקריית-ענבים, שכולנו מזדהים איתם, היא לכוון את התחבורה שלא באמצעות הכבישים שלהם. ברגע שהכיוון מופנה לנבי-סמואל וגבעון, נושא השכנות כמעט, כמעט ונפתר. שלא לדבר על הערך העצום של הכביש שילך מהרדר לכיוון נבי-סמואל והפיתוח האפשרי שם. כשאנו אומרים את הדבר הזה, ואם הענין מקובל, אזי צריכה להיות לנגד עינינו העובדה, שלעשות כביש מסוג זה כפי שהוא מתחייב, גם אם הוא יעשה מאוחר קצת יותר ולא בשלבים

מר מ. שמיר

הראשונים, העניין מחייב ומצדיק איכלוס סביר, כי אחרת תהיה השקעה גדולה מאוד על מעט מאוד מתיישבים.

לפי דעתי, צדקת, שהדבר הנכון

ביותר שאנחנו יכולים לעשות זה לאמץ את נוסחת מייתר. ומהי נוסחת מייתר? נוסחת מייתר היא פשוטה לגמרי - התארגנו 200 - 300 איש באגודה. הם הולכים ומקימים את שלב א' של הישוב. יש תכנית פרטפקטיבית לישוב של פתוחו עד 5,000, אם ירצה השם ואם הדברים יתקיימו. לא סוגרים אופציות ומאפשרים כל אותם התנאים שמדברים על שימוש נכון בערכי קרקע. כפי שאמרת - לכל אותם אנשים שרוצים לגור בסביבת ירושלים, מגיע להם לשבת בסביבת ירושלים, אבל לא יותר מזה מבחינת מיוע באמצעים. עם זאת, תהיה לנו יכולת לשלוט על הפיתוח של המקום הזה, ככל שהאינטרס הציבורי יחייב אותנו.

מכאן, שאם יכולנו להתאחד סביב נוסחת

מייתר או תמרת - אני בכוונה אומר "מייתר", כי זה דבר יותר מובהק, יותר פתוח, יותר עונה על הצרכים, ניתן להתחיל בהקמת הישוב הזה לאלתר.

אנו האמנו זאת מראש .

מר ה. צבן :

אני לא אתנגד שיוסי יטפל בזה, אבל עוד לא שמעתי מי יטפל במה שממיר

מר מ. דרובלס :

מציע.

החטיבה להתיישבות.

מר מ. שמיר :

מר מ. דרובלס :

אני שמעתי אותך מאיר, ואינני

מסכים איתך בשל דבר אחד - אינני

צריך להקים שום חומה סביב מעלה החמישה וקרית-ענבים, כדי
שחלילה והם לא ישתמשו בכבישים. גם אני רוצה לשמור עליהם, אבל
לרמת-רחל אין כבישים מיוחדים והם נוסעים בכבישים העירוניים.
והם עוד לא הציעו להעביר את רמת-רחל לגליל, ששם היא תהיה
יותר חיונית מאשר כאן. אז בואו לא נעשה שני ישראל.

השר א. שרון :

אני עוד פה, וכל זמן שאני יושב

כאן לא ארצה לפגוע במשקים.

מר מ. דרובלס :

אדוני היו"ר, כולם יהודים. אני

אוהב את הקיבוצים ואני אוהב

את אלה. ובואו לא נעשה מן הפרטה ייד כזה ונפריד ביניהם.

השר א. שרון :

יש הבדל מתי בין אם עוברים בחצר

של משק ואם יש בו תנועה בלתי פוסקת

של כלי רכב שאינם של המשק. אני יכול להראות לך ישובים, אפילו
ישובים מאוד ותיקים, שממש נהרסו כתוצאה מכך שכביש עבר במרכזם,

הם פשוט לא יכלו להתקיים כישובים. ואני יכול להצביע על

מפת הארץ על שורה של ישובים כאלה ומה קרה איתם. לכן; אין

בכלל מה להשוות, אנשי רמת-רחל יכולים לעבור אלף פעמים בירושלים,

זה לא משפיע על ירושלים. אבל אם היו עוברים אנשי ירושלים

ברמת-רחל, יש לזה השפעה קטלנית.. וכך בכל מקום כך. ישוב

שהוא ישוב חקלאי, תעשייתי, שעיקר פרנסתו היא על נושא התיירות,

והתיירות זה גורם שרוצה את השקט שלו, את היכולת לשבת בגינה שם.

השר א. שרון

ומה שקורה שם שהדרך עוברת בדיוק בין מבני המשק לבין בית
ההבראה. ומי שחושב שאפשר להמשיך ולהחזיק משק בצורה כזו,
לפי דעתי הוא טועה. כאן אין שום אפרטהייד ושום דבר כזה.
אבל אני לא אתן לפגוע בישוב, כפי שאני נתתי הנחיות חד-משמעיות,
שבצור נתן לא תהיה תנועה בתוך הישוב. אתה יודע מדוע? כי
אי אפשר יהיה להחזיק את הישוב אם תימשך התנועה בתוך הישוב.
אי אפשר. דבר זה הוא מקובל וידוע לגבי ישובים.

מר מ. שמיר: מילה אחת, חרשה לי, אריק. לשאלה -

מי מטפל בעניין - הדבר הכי חשוב
הוא שהם יטפלו בעצמם. זה הכי חשוב. כתוצאה מכך אתה משיג את
כל המטרות שאתה מציב לעצמך. שהם יטפלו בעצמם, לא תממן אותם,
לא יהיו דרישות והעניין יתפתח באזור ירושלים כמו על שמרים.

מר י. מרגלית: מאיר, מי ידאג לכך?

מר מ. דרובלס: מאיר, בוא נדבר ברורות. כאן

יושבים אנשים שעוסקים בזה יום, יום
ואני לא אוהב פראזות, אני מבקש את רשות הדיבור.

מר מ. שמיר: אני כבר אמרתי לך, מתי, שאני לא

האיש המובהק שמדבר פראזות.

מר מ. דרובלס: בנושא זה, במקרה, אתה לא מציע

הצעה קונקרטית. אני צריך לדעת

מי זה האבא, אין דבר בלי אבא.

מר א. בראון :

אני מציע כך : היות וגם אני

מכיר בעובדה, שבאמת יש שם

פוטנציאל יותר גדול, אני מציע שנקבל את ההצעה של מאיר, ונחליט היום שמתחילים להקים את הישוב בשיטה של כמו מייתר וקרני יוסף. בדיוק אותו הדבר. דרך אגב, אנשים מוכנים לזה. תלך לכרמי-יוסף, תראה מה עשו שם כבר. יש להתחיל זאת, באמת, על תכנית על חלק מהשטח, כאשר הגרעין שקיים היום הוא הגרעין שיקבל את זה, יתארגן לקראת זה עם כל הארגון שצריך בשביל להקים ישוב מהסוג הזה.

מר מ. דרובלס :

אני אמרתי כי אני בעד הקמת הישוב.

אבל איננו יכולים לבוא ולהחליט

שהם יעשו בעצמם. אנחנו צריכים להחליט מי זה האבא. מי אחראי על התכנון? מי אחראי על הכבישים? מי אחראי על המים? מי אחראי על החשמל? כשאנחנו החלטנו על עומר ב', ועל מייתר, קבענו מי אחראי, מי האבא.

השר א. שרון :

יש אגודה.

מר מ. דרובלס :

אבל האבא זה משרד השיכון שמביא

את התשתית. מי יתכנן את זה? יש

אבא?

אני מבקש לרשום בפרוטוקול דבר אחד -

אני בעד שמשרד השיכון ילווה את הפרוייקט הזה. כי החטיבה

להתיישבות, לעת עתה, לפי מה ששמענו היום, אינה ערוכה לכך.

החטיבה להתיישבות, בשלב זה, אינה ערוכה לכך, היא צריכה לבדוק את

זה.

ומה אם החטיבה מוכנה לתכנן, לקחת
על עצמה את התכנון?

מר א. בראון :

מר מ. דרובלס : אדוני, החטיבה אינה ערוכה לכך.
אני שומע על הנושא הזה, אך הוא
לא מסוכם ואי אפשר להטיל זאת עלינו אם לא נוכל לבצע את הדבר.
אז אם משרד השיכון יכול, בבקשה, אני בעד.

מר י. מרגלית : אני הצעתי בתחילת הישיבה, מתוך
כוונה להגיע לאיזה שהוא הסדר
משותף עם מינהל מקרקעי ישראל, על איזו שהיא דרך התיישבותית
חדשה. יכול להיות שנמצא את הדרך הזו. יכול להיות שנמצא
את הפתרון.

השר א. שרון : זו דרך שאנו הלכנו בה כבר לפני
שנתיים, ואנחנו עובדים בה. אנחנו
עובדים בה בתימרת, בכפר-הורדים ובמייתר.

אל"מ ד. סתיו : אני חושב שזה מתאים למייתר, ומתאים
שאנחנו נחליט שהטיפול, מכיוון
שאיזה שהוא טיפול צריך להיות, הוא באחריות משרד הבינוי והשיכון,
מחוז יכולים (המחוז ולא המינהל לבניה כפרית) בשיתוף עם מינהל
מקרקעי ישראל. והם יקבלו את זה והם מעוניינים בזה.

מר א. בראון : אבל אתה שומע שהם לא מעוניינים.

הוא אמר שהמינהל להתיישבות כפרית
לא מעוניין בזה..

מר מ. ריבלין :

אני מדבר בשם משרד הבינוי והשיכון
ולא בשם המינהל לבניה כפרית.

מר י. מרגלית :

יש לי הצעה קטנה - אולי אפילו
נחליט אנחנו, ונציין את העובדה,

אל"מ ד. סתיו :

שהגישה לישוב הזה צריכה להיות ממזרח ולא ממערב. אבל זה כבר
ענין משני.

רבותי, אני רוצה לסכם את הדבר

השר א. שרון :

הזה. אני רואה כדבר לא טוב

דחיית קבלת הכרעות והחלטות לאין קץ. המקום הזה הוא חשוב,

העלאנו כבר את הבעיות שישנן שם לגבי המשקים. ההצעה

שהציע כאן מאיר שמיר, שאני מבין שחיים צבן שותף לה, היא

מקובלת עלי.

חיים, בשם מי? בשם החטיבה - לא.

מר מ. דרובלס :

מתי, מה קורה פה?

מר א. בראון :

אורי, אני מבקש סליחה. אני מוסמך

מר מ. דרובלס :

לדבר, בינתיים בשם החטיבה. החטיבה

אינה ערוכה לכך ואינה יכולה לקבל את זאת. החטיבה יכולה להחליט

לאנוס את החטיבה, אבל החטיבה אינה ערוכה.

מר מ. שמיר :

עפ"י ההחלטה הקודמת, הוטל על
מנהל מקרקעי ישראל, משרד השיכון,
הקרן-הקיימת והחטיבה להתיישבות לבדוק את ההצעה.

מר מ. דרובלס :

החטיבה לא גמרה לבדוק את ההצעה.
היא אינה ערוכה היום לקבל הצעת

החלטה כזו.

השר א. שרון :

רבותי, אני לא אעכב את הנושא הזה.
הרי ברור לכם שאני עומד לקבל החלטה.

מר מ. דרובלס :

אנחנו לא יכולים לבצע.

השר א. שרון :

אני לא ביקשתי מכם שתבצעו. אבל
יש לי בקשה אליך, מתי, אל תכנס
לתוך דברי. לא ביקשתי ממך לבצע ושום דבר, רק דבר אחד - אל
תפריע לי כרגע. לכן, אני מחליט :

א. שאנחנו בונים בגבעת הרדר. הבניה תעשה לפי אותם קריטריונים
ודרכי פעולה שנקבעו בהחלטה על הישוב מיתר. ואני מבקש
ממנהל מקרקעי ישראל להקים מגע עם ועד האגודה הרוצה
לבנות במקום, כדי שניתן יהיה להתחיל בעבודה במועד הקרוב
ביותר האפשרי.

את הבעיה הזו גמרנו. אנו עוברים

לנושא הבא. פשוט תקימו את המגע, תתחילו לעבוד וכו'.

אני רוצה פה להוסיף דבר אחד -

השר א. שרון

הגיע הזמן להשתחרר קצת מהמושגים הרגילים. אנחנו יודעים יוצא מן הכלל איך להקים קיבוץ. אנחנו יודעים יוצא מן הכלל איך להקים מושב. יש לנו קשיים עדיין לגבי כפר תעשייתי - אבל בוודאי גם פה נמצא במשך הזמן את הדרך. אנחנו יודעים מצויין להקים ערים, כל זאת אנחנו יודעים. מוכרחים להשתחרר, זה לא קיבוץ, זה לא מושב, זה לא עיר. זוהי קבוצת אנשים שיש לה יכולת להרים בכוחות עצמה פרויקט. זה מה שצריך. מה שצריך זה לפנות במפלסת ולפלט את הדרך מול הקשיים הבירוקרטיים שישנם. אני מבקש מהמנהל להקים את המגע ולהתחיל בעבודה.

הח/36. מתיתיהו

השר א. שרון :
אנו עוברים לנושא הבא, הנושא של מתיתיהו. בשנים האחרונות הקמנו ישוב שנקרא מתיתיהו, המשתייך לתנועת פועלי אגודת ישראל. לפי מיטב ידיעתי הישוב יחנך באחד הימים הקרובים. האנשים יכנסו.

מר מ. דרובלס : ב-23 לחודש.

מר א. בראון : כבר נכנסו 10 משפחות.

השר א. שרון :
ב-23 לחודש יערך טכס חנוכת הישוב, ונקווה שהוא יצטרף לישובים היפים שיש לפועלי אגודת ישראל באזור הזה. יש להם כמה ישובים יפים

מאוד. ולישובים האחרים שהוקמו שם.

אנחנו רוצים להרחיב את ההתיישבות

במקום הזה. כאן לא מדובר במקום חדש. אנחנו רוצים להרחיב את

הישוב. יש לנו שם קרקעות ויש לנו קבוצה השייכת לגוף שנקרא
"אור שמח" - זה גוף שמביא מארה"ב, באופן מתמיד, עליה לישראל.

עליה של חוזרים בתשובה. זה גוף רציני מאוד, חזק מאוד, עם
אנשים רציניים. ואני רוצה כאן פשוט לקבוע, מבלי לפגוע בישוב
ובמשבצת הקרקע שייעדנו לו, כי היא נקבע - אנחנו רוצים באזור
שנמצא מזרחה לו - על מין גבעה גדולה או אוכף או כתף, לאפשר
בניה בדיוק באותה השיטה שאנחנו הולכים בה במיתר. אני מבקש
פשוט שנקבל את זה, כי אין שום סיבה שלא נקבל את ההחלטה הזו.
אין בזה שום דבר. זה לא נכנס לתחומי הישוב. המדובר בישוב דתי.
המקום הוא חשוב מאוד, ממש שולט על שדה-התעופה.

על איזה סדר גודל מדובר.

מר י. מרגלית :

על כ-200 משפחות. זו לא עיר.

השר א. שרון :

איפה זה נמצא בדיוק?

אל"מ ד. סתיו :

אני אגיד לך : אתה מכיר את בריכת

השר א. שרון :

המים של מתיתיהו? תקח את הרכס

שהנקודה הצפונית שלו היא בריכת המים של מתיתיהו ותמשיך איתו

דרומה להירבת כירכר. זה ממש על המשך הרכס של מתיתיהו כלפי

מזרח.

מדובר פה שוב באותה שיטה של בניה.

השר א. שרון

מאוד יכול להיות ששיטת הבניה שם תעשה בדרך שעושים היום בעמנואל. היתה לי הבוקר שיחה מאוד קשה עם אנשי עמנואל, כתוצאה מכך שמשרד הבינוי, חרף העובדה שהיתה לי שיחה עם שר הבינוי, ושהיתה לכם פגישה איתם, והם חתמו כבר חוזים עם קבלנים, משרד הבינוי טרם נכנס לנושא זה. בינתיים זה כרוך בהתחייבויות שלהם בהיקף של חצי מיליארד לירות. בכל זאת מדובר בגוף פרטי, אז צריך לברך על זה שגוף פרטי קם ונקט יוזמה, ודחף פעילות, ובונה, וסולל. הם עושים שם את הכל בכוחות עצמם. אנחנו צריכים לברך על זה וצריכים לסייע. כמשרדי ממשלה, אנחנו חייבים לסייע. אני מבקש יוסי, תעשה לי ממש חסד - תקימו איתם מגע מייד ותסייעו להם במה שצריך לסייע.

אני תיכף אדווח על זה. מן הראוי שהוועדה תדע. זה לא עניין של קשר

מר י. מרגלית :

או חוסר קשר.

האם ההצעה היא שלגבי מתיחיהו ב' יהיה אותו הדין כמו גבעה הרדר?

מר מ. דרובלס :

כן.

השר א. שרון :

אם זה כך, אני בעד.

מר מ. דרובלס :

ואם לא, היתה לך איזו הסתייגות?

השר א. שרון :

מר מ. דרובלס :

כן, יש לי כמה הערות. אני שומע

את זאת בפעם הראשונה, למרות שלפי

התכנית יש במקום מסויים משהו להקים. צריך לבדוק באיזו מידה
זה מתאים לתכניות של ההתיישבות. אני מבקש להבא, במידת האפשר,
אם יש הצעות כאלו, להעביר קודם את החומר לחטיבה. אם זה אפשרי.

השר א. שרון :

טוב, בסדר.

הח/37. פארק כפירה

השר א. שרון :

אנחנו עוברים לנושא הבא. אדיר

שפירא, בבקשה.

מר א. שפירא :

בהתאם לדברי שר החקלאות בסעיף

שלפני האחרון, אנו מציגים פה

משהו חדש. כיוון החשיבה בו לא דומה לדברים שהיו עד היום.
מדובר על התיישבות בנקודות שמשולבות במשאבי טבע, נוף, שקיימים
באזור מסויים. מדובר במשולש, שמצד אחד תוחם אותו כביש שער-
הגיא לכיוון מעלה החמישה - אבו-גוש, הכביש המהיר. באזור
הצפוני הוא תוחם במבוא-חורון, בית ליקיה. בצד הדרום מזרחי
הוא תוחם בקטנה, בית-ענן.

אנחנו רוצים, על בסיס דברים שקיימים

בשטח - יש כאן אזור ייעור גדול של הקרן-הקיימת, עם תכניות יעור גדולות ביותר בהמשך השטח, להקים במשולב עם הקרן-הקיימת ורשות שמורות הטבע, פארק גדול, בשטח של כ-25 אלף דונם, שבתוכו יהיו 2-3 נקודות ישוב. כרגע, בכתמים הללו, מצויינות האטרניטיבות למיקומן, אם בנוסח ישוב קהילתי או ישוב שאיני יודע עדיין איך בדיוק יקרא לו - כשעיקר התעסוקה של האנשים שיחיו כאן, תהיה על בסיס המשאבים הטיבעיים שקיימים פה באזור. האזור הזה, פרט לאזור המיוער באזור שער הגיא, הוא אזור פרוץ. היו די הרבה חדירות ופלישות אליו, אם מכיוון בית-ענן, ואם מכיוון אבו-גוש, שיש פה מעט קרקעות של אנשיו, כאשר לפני שנתיים הם ניסו לפלוש ולהכשיר עוד קרקעות, והפסקנו את זה.

זה פרוייקט שצריך להשתלב במערכת של פארק קנדה, שקיימת כאן, בנושא של מוזיאון צה"ל שמתוכנן איפה שהוא כאן באזור של שער-הגיא, ולתת עורף גדול לנושא של ירושלים מבחינת אפשרויות התיירות, נופש, שמורות טבע ויער. כשתפיסת השטח תעשה על-ידי אותן נקודות ישוב שמוצעות כאן באזור.

הפרוייקט עקרונית מתואם עם קק"ל ומנהל מקרקעי ישראל, כאשר יש לנו כאן שני גורמים נוספים שותפים לפרוייקט הזה, והם - משרד החינוך, שרואה את הנושא הזה כפרוייקט חינוכי וציני ביותר. ומשרד התיירות שרואה כאן אפשרויות פוטנציאליות בנושא תעסוקה על בסיס של תיירות.

משרד החינוך, בשיתוף עם מערכת הבטחון, הגדנ"ע, עקרונית, במידה והפרוייקט כאן יאושר, יעמיד בשנת הלימודים הבאה כמה אלפי בני נוער, במסגרת השרות הלאומי,

מר אדיר שפירא

שיבואו כבר לאזור הזה להתחיל לטפל במערכות ואתרים של חקלאות קדומה. הכוונה לשקם את הבוסתנים, את הזיתים ואת כל מה שיש כאן באזור, מתוך מטרה לנסות ולהשתלט על השטח הזה כולו מה שיותר מהר.

המפורט

אנחנו מציעים שהתכנון

של כל הדבר הזה יוטל במשותף על מינהל מקרקעי ישראל, קרן-קיימת ואנחנו. החומר הועבר לפני כחצי שנה למחלקה להתיישבות, והתשובה העקרונית שקיבלנו הייתה - שלפי העדיפויות שלהם, הם לא רואים שהם יוכלו להשקיע בזה אמצעים בזמן הקרוב, אם כי אין התנגדות להצעה זו. אני חושב שזה נוסח וצורה חדשה של התיישבות ועיבוי של אזור שהוא חשוב ביותר.

יש פה דבר נוסף. באזור הזה,

מר אורי בראון :

כפי שהסביר אותו אדיר שפירא,

למעשה יש כמה מקומות שהם בכל מיני צורות של עיבודים. ליד נטיף, באזור הדרומי הצהוב יש מקום שנקנה על-ידי קבוצה של אנשים שרוצים להקים שם את ביתם, וגם הם ישחלבו בתוך הנוף הזה. הם רוצים לעשות זאת באופן פרטי לגמרי. דרך אגב, זה מתוך שטח המדינה. שלושת-רבעי מהשמורה הזו היא בתוך הקו הירוק, וחלק קטן נמצא מעל הקו הירוק.

זה לא נכון להגדיר את זה כשמורה,

מר מ. שמיר :

זו עדיין לא שמורה.

אולי לא הבהרתי זאת במדויק,

מר א. שפירא :

ההכרזה פה לא תהיה על הכל כשמורה,

אלא זה יהיה לפי תכנון מפורט. זה פארק נוסח פארק הירדן, שיש

מר א. שפירא

שיש בו אזורים שמוכרזים כאזורי יער, ויש בו אזורים שמוכרזים כאזורי שמורה, זה לפי תכנון מפורט.

מר א. בראון :

מה שרציתי לציין , שהאזור הזה

הוא אזור שנותן המון פיתוח לנוער

מכל הכיוונים. נכון שיש פה פארק קנדה, שהוא גם כן פארק מאוד מאוכלס בימי חופשה וחגים, וכך האזור הזה נותן הרבה מקום לטיולים ברגל, לבילוי, להליכות, למחנות. יש פה תכנית שלמה איך לארגן את זה. לא הייתי אומר שהתכנית היא גמורה ומושלמת. יש עוד הרבה פרטים בהם מוכרחים לבדוק אותה. למשל, כל נושא הישובים זה רעיון לא בדוק. מה שחשוב לנו, בשנת הלימודים הבאה, להתחיל להעסיק את הנוער בפיתוח השטח הזה. זה דבר ראשון במעלה.

הדבר השני הוא קבוצת האנשים,

הגרעין, שקנה אזור שלם של קרקעות באזור נטוף, זה האזור הדרומי הצהוב, והם רוצים להקים שם ישוב.

השר א. שרון :

מי ישלם בעד זה, מי יממן כל זאת?

מר מ. ריבלין :

אנחנו מדברים על אזור, שמצד אחד,

כפי ששמעתם, יש שם פארק קנדה. ופארק להמשיך

קנדה הוא עדיין אינו פרוייקט גמור, הוא צריך ולהתפתח.

שנית, שמעתם כאן על מוזיאון צה"ל. שלישית, שמעתם על פארק שיעודו

התנ"ך, צמחי התנ"ך והמרכז ללמוד התנ"ך - ולא רחוק משם קיימת

נאות-קדומים, פרוייקט שגם הוא משולב בכל האזור הזה.

איני רוצה לפסול זאת, עדיין לא היתה בדיקה כזו עם הקק"ל שאפשר

להביא את הדבר לאשור, אפילו עקרוני. גם אינני רוצה להכנס

לשאלה שאריק שאל - מי ישלם?

מר מ. ריבלין

אני מציע, בשלב זה, שתהיה ועדה

בה יהיו : הקרן הקיימת, מנהל מקרקעי ישראל, שמורות הטבע, שיבדקו את העניין ביתר יסודיות ויביאו זאת לאחר מכן לכאן לדיון. כרגע איני מציע לאשר דבר, אלא רק להחליט על הקמת הועדה הזו. לבני נוער שרוצים שיעשו כאן דברים, יש מספיק מה לעשות בדברים הקיימים באזור הזה, ובשביל זה לא צריך לאשר תכנית שעדיין איני יודע מה זה.

אני מאוד ממליץ שנחליט על הועדה

הזו. יכולים להיות שותפים בה : חיים, אדיר ומאיר. הם ישבו, יעבדו את זה. התכנית עוד לא מעובדת כדי שיאשרו אותה. יש לי הרבה שאלות, אבל איני רוצה להחריף את העניין. אם תהיה ועדה, אפשר יהיה לשאול את השאלות בוועדה.

אל"מ ד. סתיו : אני רוצה לשאול שאלה טרומית -

אני בעצם לא לגמרי מבין מה לנושא

הזה ולועדה הזו. פארק תנ"ך בתחומי הקו הירוק, הכרזה על שמורות טבע וכו', בסופו של דבר, זה לא נושא לוועדת שרים לענייני התיישבות.

מצד שני, הנושא הזה הוא נושא

להרבה גורמים אחרים, אולי יותר מדי גורמים אחרים, אבל זו המדינה שלנו, שחייבים לדון ולטפל בנושא הזה.

מר א. בראון : מה ז"א? למה הכוונה?

אל"מ ד. סתיו : זה נושא לתכנית מתאר מחוזית, זה

נושא לתכנון של המחוז, לוועדה

אזורית יעודה, יש עוד גורמים שיש להם מה להגיד וחייבים לומר.

דבר שני שאני רוצה לציין :

המשימות שכאן מוגדרות והפרוגרמה שאני זוכר שהבאת בקשר להקצאת הקרקע במנהל-מקרקעי-ישראל, של נאות קדומית, היא יותר מדי דומה לזה מכדי לומר שכאן במרחק של 10 ק"מ פועלים, כאשר הפרוייקט ההוא עוד לא קם ולא חזק. אינני יודע האם אין כאן איזה שהוא פצול כוחות מבחינה ממלכתית.

דבר שלישי - וזו כבר התייחסות

לאינטרסים הצרים של מערכת הבטחון - התכנון הזה חופף במידה רבה מאוד שטח אימונים של צה"ל. אמנם יש הוראה של סגן הרמטכ"ל, שבמל מקרה, היות וצה"ל לא יכול לוותר על שטח האש, יעשה כמיטב יכולתו, בתאום עם רשות שמורות הטבע, למצוא הסדר שיאפשר בזמנים מסויימים לפתוח השטח למבקרים ולמטיילים.

נראה לי שהנושא הזה אינו מוכן.

השר א. שרון:

הוא עלה בוועדה כתוצאה מרצון

הקבוצה הזו להתיישב במקום.

נראה לי שיש לקבל את ההצעה

שהוצעה כאן, שתהיה איזו ועדה שתשכר עם מטה-יהודה, עם כל הגורמים, תראה את עמדתם בנושאים ותגבש תכנית. אין טעם שנקבל החלטה לדבר שאינו בדוק. מה עוד שאיני רואה לה מקורות מימון. יתכן שתוך כדי עבודת הוועדה ימצא איזה שהוא מקור כספי. אם אני צריך לקבל היום החלטה לעשות את זה או משהו אחר, יתכן שאנו נמצאים כרגע בדחיפות הרבה יותר גדולה במקום אחר. הרעיון הזה מאוד מוצא חן בעיני, אבל נשאלת השאלה מי יעשה אותו? מי יממן אותו.

מר א. שפירא :

ראשית, זה עולה לוועדה מפני שיש

פה אלמנט התיישבותי חדש. מה

שאנחנו מבקשים כאן זה לא לעקוף דרך הוועדה הזו את הרשויות הסטטוטוריות שבכולן התחלנו לטפל. אנחנו עובדים עם הרשויות האלה מזה פרק זמן. מדובר כאן באשור עקרוני לרעיון ולהתיישבות בנוסח הזה. לדעתי חשוב, כדי להמשיך להתקדם בזה, לקבל את ההחלטה העקרונית. כי אם ועדת השרים לענייני התיישבות שוללת את הרעיון מכל וכל, חבל להמשיך להשקיע כסף בפתוח של התכניות. אבל אם הנושא יראה לוועדת השרים, תתקבל החלטה עקרונית שתומכת ברעיון, ואז לדעתי זו הדרך להמשיך.

מבחינה תקציבית, חלק מהנושאים

קיימים בתקציבים של הגורמים שעוסקים בדבר, ולשלבם הראשוניים של הדבר הזה, ולפתוח לשנת התקציב הקרובה, אבל אולי אפילו גם לאחריה, אין צורך בתקציבים נוספים. נעשה תאום עם המשרדים ועם מערכת הבטחון. מערכת הבטחון זקוקה באזור לכמה דרכים ויש התחייבות ממנה לסייע בנושא של הדרכים.

נעשה תאום עקרוני עם משרד הבינוי

והשיכון בנושא של נושאי הדיור.

נעשה התאום וקיימים התקציבים

להתחלת העבודות של הכנת התשתית לפיתוח הנופי של האזור הזה. אם אנחנו היינו רוצים להתקדם בכל הדברים, חשובה לדעתי החלטה עקרונית על הנושא.

מר מ. דרובלס :

אני מצטרף להצעת היריד. הוועדה

תעבוד, תעבד זאת. צריך לבדוק כל

מיני קונספציות. אנחנו בהחלט בעד הקמת כל מיני צורות של

התיישבות. אנחנו פתוחים להצעות. אבל מכאן לבוא ולהגיד
כי אנו מקימים או כאן - זה יהיה בהתאם לנתונים שתבדוק הועדה
ותגיש. אנו פתוחים להצעות, אבל זה לא בשל לקבלת החלטה.

זה חצי שנה אצלכם מתי.

מר א. שפירא :

יש לנו מספיק צרות איתכם מכדי
שתבואו עכשיו להכריז על שמורות.

מר מ. דרובלס :

אין פה הצעה להכרזה.

מר א. שפירא :

אני מציע לא לקבל שום החלטה עקרונית.

מר מ. ריבלין :

אני מציע שוב פעם את הצעתי, שקהיה

ועדה של שלושה, ואם מישאו עוד רוצה להצטרף, יצטרף. אני מוסיף
לענין זה, שהיא תבוא במגע עם כל הגורמים ותביא לנו דבר יותר
בשל. אני עוד לא יודע מה גישת הקרן-הקיימת, ואני לא רוצה
להכנס לפרטים.

אני מציע שיעשו את הדברים שעוד

מר א. בראון :

לא גמורים, יעשו את התאומים שעוד

לא תאמו אותם. נשאלת רק השאלה האם יש להביא זאת מחדש לוועדה?

הועדה שנבחרה תבוא ותגיד מה היא

מר מ. ריבלין :

מציעה .

מר מ. שמיר :
ראשית, אני מציע שיבחר מרכז
לוועדה.

שנית, תרשה לי הערה - זו לא שיטת התיישבות חדשה, זה מצפה
כמו כל המצפים.

השר א. שרון :
יש לך איזו הצעה לגבי הרכב ועדה
כזו.

מר מ. רבלין :
אמרתי כי אני רוצה בוועדה את
מאיר, את חיים צבן ואת אדיר.

השר א. שרון :
זה מקובל עלי. נמנה את חיים
צבן כ-יו"ר הועדה הזו. נמנה
את מאיר ואת אדיר כחברים. תשבו, תבדקו את הנושא, ותביאו
זאת אלינו בעוד שבועיים אם תספיקו לבדוק. מה שם הפארק?

מר א. שפירא :
פארק כפירה. יש שם נחל כפירה
וקוראים לזה פארק כפירה.

השר א. שרון :
אני מסכם. מחליטים :
להקים ועדה שתבדוק את נושא
פארק כפירה (שם זמני), בהרכב : חיים צבן - יו"ר. מאיר שמיר
ואדיר שפירא. תגיש מסקנתה, תוך חודש, לוועדה.

הח/38.השר א. שרון :הנושא הבא נקרא - שערי תקווה.מר א. בראון :

העניין הוא כזה - זה ישוב שלמעשה

הוקם ליד, או בסמוך, או בחסות

אלקנה רק בשביל לטפל בכל הטיפולים הפורמאליים. אפשר לומר

שהישוב הזה קיים, כי החשתית כבר הולכת להסתיים, ואני מניח

שתוך שבועיים או חודש ימים יתחילו לבנות את הבתים.

כדי שהם יעברו את כל התהליכים

הפורמאליים, הועדה צריכה לאשר את המקום הזה. המקום נקרא

כרגע "שערי תקווה". יכול להיות שיהיה לזה אח"כ שם אחר.

אני מציע לקרוא לזה "שערי תקווה" (שם זמני). היות והמקום

קרוב לפתח-תקווה, האנשים קראו לזה "שערי תקווה". אני מציע

שיהיה יותר אישור פורמאלי של הועדה, כי המקום הזה קיים.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ח.)

אל"מ ד. סחור:

לא כישוב, בואו נאשר זאת כשכונה
של אלקנה.

מר א. בראון:

אך זו לא שכונה.

השר א. שרון:

אלקנה היא ישוב דתי, שנושא אופי מסוים
ופה באה קבוצת אנשים שרכשה מכספה שטח,
ויבורכו אנשים אלה שבונים את הבתים שלהם. אני לא יכול להכריז
עליהם כעל שכונה של אלקנה. אלקנה זה ישוב סגור. יכול להיות,
כשאלקנה תהיה עיר, אז זו תהיה באמת שכונה של אלקנה, אך היום אלקנה
זה ישוב קהילתי סגור, עם ועדת קבלה. אי אפשר לעשות את הדבר הזה.
יחד עם זה, במקום הזה, אנשים בונים את בתייהם. לכן צריך להכיר
בדבר זה, כדי שאפשר יהיה לקיים אותו.

אני רוצה להעביר החלטה האומרת: להכיר
בשערי תקוה (שם זמני) כישוב.

הח/39. מצפה-ספיר

השר א. שרון:

אני רוצה להביא את הצעת ההחלטה הבאה:
מאשרים את מצפה ספיר כישוב קהילתי.

מר מ. דרובלס:

קוראים לזה כוכב יאיר.

השר א. שרון:

מחליטים:

- (1) לאשר את מצפה ספיר כישוב קהילתי, במטרה לאפשר קליטת עולים מדרום אפריקה;
- (2) אכלוס הישוב יעשה ע"י קבוצה מורכבת מ-70% מעולי דרום אפריקה ו-30% תושבים ישראלים;
- (3) הקצאת הקרקע לפיתוח תבוצע ע"י מינהל מקרקעי ישראל, כמקובל בישובים דומים (תמרת, מיתר וכדו').

אני רוצה להסביר את הרקע. יש לנו בעיה קשה מאד על מה שהיה הקו הירוק. קיימת התפתחות מהירה ביותר של אוכלוסיה ערבית בשטח. בעצם, כל האיזור שמתחיל בכפר קסאם בדרום ומסתיים באיזור מגידו, בפתח עמק יזרעאל, הופך במהירות לשטח בנוי צפוף-אוכלוסין. זו אוכלוסיה מאד מפותחת, במצב כלכלי יוצא מן הכלל, אוכלוסיה שעוסקת בחקלאות מתקדמת, מאד מתוחכמת; זו אוכלוסיה שעוסקת בתעשייה ובבניה בסקטור היהודי וקיימת התרחבות גדולה מאד. כבר היום אנו רואים סימנים, שהשטח כולו יהפך לרצועה אחת בנויה לכל אורך הקו הירוק; והסימנים מראים כבר, שלא רק מהצד שלנו של מה שהיה הקו הירוק, אלא גם מזרחה לקו הירוק תהליך דומה, גם שם הוכנסו שיטות חקלאות מתוחכמות והולך ונוצר רצף התישבותי אחד, שלפי הערכתי, מספר האוכלוסין בו, משני צדי הקו הירוק, הוא למעלה מ-300 אלף נפש.

אנחנו מוכרחים, בתוך רצועה זו ההולכת ונבנית, לשבץ בתוכה מערכת של ישובים יהודיים. כאן לא מדובר בישובים קטנים; כאן לא מדובר בישובים חקלאיים. אלה הם איזורים הקרובים למרכז הארץ. כאן מדובר במקומות מגורים בעיקר, אולי במשך הזמן גם תתפתח תעשייה, למרות שאני חושב, שאיזורי התעשייה של המקומות האלה יהיו איזורי התעשייה הנמצאים בקרבת מקום, זה יכול להיות בכפר סבא ובמקומות אחרים הצמודים למקומות אלה. אולי, במשך הזמן, יתפתח גם

השר א. שרון:

שם איזור תעשיה, אך הכוונה שלנו ליישב במהירות הגדולה ביותר את המקומות האלה. מוכרחים להכנס כטריז וכחיץ בין האוכלוסיה הערבית בשומרון לבין האוכלוסיה הערבית שהם אזרחי ישראל. לצורך מטרה זו הוקמו הישובים. כאשר החלטנו על מצפים אלה, ובשטח זה החלטנו על הקמת 5 מצפים, שהם: גבעת עוז ב', ברקאי ב', מענית ב' ואח"כ הישוב באתר ספיר שנקרא כוכב יאיר, נירית שבין ג'לג'וליה לקיבוץ חורשים. ישובים אלה עברו באופן רגיל ועדת גבתי, הם חולקו בין תנועות ההתישבות; ביניהם יש מקום אחד שנראה לי שיהפוך במשך הזמן לקיבוץ, וזה מענית ב', והוא יצטרף לאיזור של מענית-ברקאי. זה יהיה גוש קיבוצי. מאד יכול להיות, שאחד מהם יהיה מושב - זה גבעת עוז ב'. הוא ניתן, לצערי, לתנועה שאין לה כוח להעמיד את זה היום - הוא ניתן לעובד הציוני, שיש לו ישובים ריקים ממילא גם באיזור שם. אני הצעתי להעביר את הישוב הזה לתנועת המושבים. אינני יודע איך הדבר הזה יסוכם. נדמה לי, שטרם פניתי רשמית בנושא זה. דיברתי עם כמה חברים בועדה. הישוב שמעל לערעה הוא ישוב שניתן להתאחדות האיכרים ובכוונתם להביא לשם מאות משפחות. זה יהיה ישוב גדול ואינני חושש בנושא זה. הישוב כוכב יאיר ניתן למשקי חירות ויש להם גרעין. המבנים שם כבר בשלב די מתקדם של הקמה; אלא שהאתר שם הוא אתר גדול והוא מאפשר במקום, לפי מה שבדקנו בשטח, עד 1,400 משפחות. היתה אלינו פניה של הפדרציה הציונית של דרום אפריקה. הם רוצים לראות בזה פרויקט שבאמצעותו הם רוצים לעודד בניה ועליה לארץ. סיירנו במקום זה. המקום נראה להם. לפני זמן קצר קיבלנו מהם הודעה, שהם אישרו את העניין. כמובן, העמדנו את התנאים, שהם צריכים לבנות וכו'. הם גם יודעים שישוב כוכב יאיר נמצא שם במקום. אגב, יכול להיות שכוכב יאיר יכול לפרוס את כנפיו על כל הישוב הזה. אמרתי אתמול למאיר, כשישבנו במועצת מינהל מקרקעי ישראל, שמבחינתי אין התנגדות לדבר זה, אלא להיפך, אני אשמח.

השר א. שרון:

אני לא רואה כל סיבה שלא נאשר את הנושא הזה, כדי שאפשר יהיה במהירות לגשת לעבודה שם.

מר מ. שמיר:

לפני הדיון כאן, אני התקשרתי עם יו"ר הנהלת הסוה"י ועם גזבר ההנהלה וביקשתי את עמדתם לגבי המשתמע מכאן, כי זה מפעל של התנועה הציונית של דרום אפריקה. אני מוסמך להודיע בשמם, שגישתם היא חיובית ביותר והם מבטיחים את מלוא הסיוע למפעל הזה. כמובן, לגבי הפרטים ולגבי המגבלות שיש בקשר לכל יתר ההיבטים, יהיה דיון מפורט, תוך כדי סיוע ורצון לקדם את הפרויקט.

מר מ. דרובלס:

היות והצעה זו לא היתה על סדר היום, אני פעם ראשונה שומע עליה. המחלקה מטפלת בישוב זה. אנחנו צריכים לבדוק גם עם התנועה. הועדה שמעה. אני מבקש לבדוק את הנושא ואז, לישיבה הבאה אנחנו נביא את דעתנו. כי לא היה לי זמן לראות את הדברים.

השר א. שרון:

אני מוכן להביא זאת בשבוע הבא. אני רוצה עוד פעם להדגיש - בכוכב יאיר הבהרנו מלכתחילה, שאנו לא עומדים להקים ישוב חקלאי. אני רואה היום, כמחשבה לבדיקה - תחליטו איך שאתם רוצים - יש שתי דרכים בנושא זה: ראשית, להעמיד לרשות כוכב יאיר את אותם הדונמים הדרושים, כי לא מדובר כאן בישוב חקלאי. הם יקבלו את הקטע שלהם בתוך השטח ויעשו מה שהם רוצים.

מר מ. דרובלס:

יש תכנית מתאר שאושרה לכוכב יאיר.

השר א. שרון:

יש תכנית מתאר ותכנית המתאר תורחב.

יש לנו בהחלט כוונה להקים שם ישוב,

שיהיו בו כאלף משפחות. כי אני חושב, שבמשולש הזה שבין טירה מצד

אחד, לטייבה מצד שני, ולקלקיליה מצד שלישי, צריך להושיב אלף

משפחות יהודיות. זה מה שצריך לעשות במהירות. זה הדבר הכי בוער.

שם בתווך צריך להכנס ישוב יהודי גדול. זו אפשרות אחת, שכל אחד

יקבל את חלקו ויעשה מה שיעשה. אפשרות שניה, שזה יהיה ישוב אחד,

תחליטו, תביאו את מחשבותיהם לישיבה הבאה ונדון.

הח/40. ייעור והכשרת שטחי מרעה ביהודה ובשומרון

יש לי שני דברים נוספים. אני הייתי

פונה לקק"ל ולמינהל שכבר יעשו הכנות לייעור של קרקעות המדינה ביהודה

ושומרון. זו פעולה שמחייבת הכנות ארוכות טווח של תכנון, של קביעה

איפה כן ואיפה לא. יש היום קרקעות מדינה שהם בתחום הישובים, ששם

הבעיה אינה בוערת. אך יש קרקעות מדינה שניקנו ואינם מאובטחים

ע"י הישוב עצמו ואני מאד חושש, שהשטחים האלה ילכו לאיבוד.

מר ח. צבן:

או יעור או מרעה.

השר א. שרון:

בהחלט יכול להיות כמרעה לישובים עצמם.

מבחינתי, כל פעולה - ותמליצו אתם על

פעולה - שתאפשר שמירת הקרקע הזאת בידי בעליה החוקיים.

נושא שני, נאמר לי אתמול, בקשר למצפה

גוברין, פרט למקום שבו עמדנו להקים את הישוב על התוואי, ששם קיים

בג"צ תלוי ועומד, במקומות אחרים, בתחום ההכרזה....

אל"מ ד. סתו:

ההכרזה גדולה מאד שם.

השר א. שרון:

מבחינתי, תבחרו איזה מקום שאתם רוצים.
אנחנו חייבים להיות מוכרחים משוחררים
מהחשש של פריצת דרך בשטח של מישהו. ז"א, צריך לחפש בתחום ההכרזה.

אל"מ ד. סתו:

הצעתי זאת לפני חודשיים.

השר א. שרון:

אתה הצעת וכולם נאבקו על הדבר ההוא
ואני הייתי מוכן לקבל את הצעתך אז. אך
אתה עובד פה עם אנשים, לאנשים יש עמדות, כולנו רוצים לעשות. עשינו
מאמץ גדול. הגענו כרגע למצב, שפליאה מודיע שניחן לגשת לעבוד.
אני מבקש שתאחרו במהירות רבה ביותר...

מר א. בראון:

זאב כותב לי, שהבג"צ בוטל אתמול וכבר
עובדים שם.

מר מ. דרובלס:

זה לא כך.

השר א. שרון:

אני יודע בדיוק את המצב שם. הבג"צ
חלוי ועומד על הגבעה. גם ערער עוד
חלוי שם. לעומת זה, ניתן לגשת לעבודה בתחומי הכרזה במקומות אחרים.

מר מ. דרובלס:

על גבעת הסלעים צו המניעה בוטל ואנחנו
רשאים לעבוד. יש לנו בעיות לחפש את
הדרך, כי חלק מהדרך הן אדמות פרטיות, אז שוב יוציאו בג"צ.

השר א. שרון:

לכן צריך למצוא מקום שאנו לא כרוכים בכך
ולא חשוב כמה קילומטרים תהיה הדרך.
מה שאני מבקש הוא לאתר מיד את המקום האפשרי ולגשת מיד לעבודה, אפילו
אם בשלב ראשון זה לא המקום הנבחר על ידינו. יש חשיבות עצומה לישיבה

השר א. שרון:

בשטח זה, כדבר שמסלים את הגוש של נחושה, אמציה ושקף. כל הגוש הזה מחייב ישיבה במקום הזה. אני מבקש לגשת לנושא הזה.

מר מ. דרובלס:

אנחנו עובדים על זה ואנחנו מלווים את הפרויקטים. שלשום קיבלנו אישור מועדת הערר על גבעת הסלעים. היום אנו מעלים טרקטורים לשם ומחפשים דרך, בתיאום עם פליאה, שלוכל לשם להגיע.

השר א. שרון:

נקודה נוספת - בזמנו אישרה הממשלה הקמת 10 ישובים. אישרנו 9 ישובים ואיחרנו כרגע מקום שנראה לנו מאד חשוב לישוב העשירי. המקום הזה נמצא בין בית אריה לבין בירקן. באופן כללי הייתי אומר, שזה מזרח מדי-בלוט. יש שם הר נישא. שאלתי את פליאה אתמול אם היא קיבלה פניה.

מר א. בראון:

אני שלחתי לה.

השר א. שרון:

הייתי מאד מבקש לזרז את זה, כי לא הייתי רוצה להביא לאישור הממשלה מקום זה, לפני שיהיו לנו נתונים על הקרקע והבעלות עליה. אם יהיה לנו האישור הזה, אני אביא זאת ואז נדע שסיכמנו נושא זה ואפשר לגשת לעבודה.

ש מ ר

- 47

הת/35.

גבעת-הרדאר

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: ה"ה א. בראון, י. מרגלית,
אל"מ ד. סתיו, מ. דרובלס ומ. שמיר.

מ ח ל י ט י ם לבנות בגבעת-הרדאר יישוב
דוגמת היישוב מיתר.

הת/36.

מתיתיהו

מ ח ל י ט י ם להרחיב את היישוב מתיתיהו
כדי לאפשר לאנשי "אור-שמח" להתיישב במקום.

הת/37.

פארק כפירה

מנהל רשות שמורות הטבע פותח.

בדיון משתתפים: ה"ה א. בראון, מ. ריבלין,
אל"מ ד. סתיו, א. שפירא, מ. דרובלס, מ. שמיר
והשר א. שרון.

מ ח ל י ט י ם :

(א) להטיל על ועדה בהרכב: חיים צבן - יו"ר,
מאיר שמיר ואדיר שפירא, לבדוק את נושא
פארק כפירה ואת מקומו של גרעין נטוף.

(ב) הוועדה תגיש מסקנותיה לוועדה להתיישבות
תוך חודש ימים.

הת/38.

שערי-תקוה (שם זמני)

יו"ר ועדת השרים פותח. מר א. בראון משלים.

מ ח ל י ט י ם להכיר בשערי-תקוה (שם זמני),
כיישוב.

./מצפה-ספיר

הת/39.

מצפה-ספיר

יו"ר ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם להוסיף לגרעין מצפה-ספיר
גרעין של מתיישבים מדרום-אפריקה.

נושא גרעין מצפה-ספיר יועלה לדיון נוסף
בישיבתה הקרובה של הוועדה להתיישבות.

הת/40.

ליעור והכשרת שטחי מרעה ביהודה ובשומרון

מ ח ל י ט י ם להטיל על מינהל מקרקעי
ישראל ועל הקרן-קימת-לישראל לעשות כל ההכנות
ליעור או הכשרת שטחי מרעה בשטחים שבבעלות
המדינה ביהודה ובשומרון.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת